Ч. 233 (11.484). Львів, четвер 18. жовтня 1928. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На манівцях.

Перед виборами до Каси Хорих.

Провід „Супруга" на манівцях. — Його боротьба з українським національним табором. — Під протекторатом польських і жидівських робітників. — Чи не сором? — Під прапором „Українського Виборчого Комітету Обезпечених в Касі Хорих міста Львова".

Скоро тільки розписано вибори до Каси Хорих, ми перші звернули увагу українського громадянства на вагу і значіння цих виборів, взиваючи українських обезпечених одним українським фронтом піти до виборів. Права й інтереси українських обезпеченців: працьовників, службовиків, робітників — не були досі як слід респектовані ані національно, ані соціяльно. Львівська Каса Хорих, найбільша й найбагатша, від ряду літ була доменою одної (польсько-жидівської) партії, яка в ній правила по своїй вподобі. Через нашу байдужність і брак організованости наш вплив в цій важливій інституції соціяльного забезпечення був рівний нулі. А прецінь при обєднанні всіх наших сил ми моглиб успішно перевести вибори до львівської Каси Хорих і стати сильною ногою на терені цеі установи.

Українська мова в Касі Хорих є понехтувана, українські обезпечені зі своїми слушними домаганнями стоять на сірому кінці по жидах і поляках. Невідкличчно треба цей стан основно змінити, доводячи до того, щоби українські заступники розпоряджалися українським грошем згідно з потребами й вимогами українських обезпечених.

Хтож у першу чергу покликаний стати на чолі української виборчої акції до Каси Хорих? Хто обовязаний стати чинником, що обєднує українських виборців? Очевидно, в першу чергу українські інтелігентні робітники, службовики українських національних установ. А в їх імени їхня організація „Супруга".

Беремо до рук останнє число „Службовика", органу „Супруга" і бачимо, що провід тієї організації, себ-то організації службовиків українських національних установ, справді зацікавився виборами до Каси Хорих. Але в якому напрямку? Нехай про це власними словами говорить „Службовик".

Отже у передвиборчій орієнтаційній статті орган службовиків українських національних установ виступає хрестоносним походом проти — risum teneatis, amici! — неіснуючої української буржуазії, яка — мовляв —

„живе з нужди нашого робітника, чи то як прислужники Риму, чи як слуги капіталістичної Варшави, а дальше ті, що живуть зі свого капіталу, використовуючи чужу працю. Хоронячи своїх приватних користей (?!), вони стають ворогами української робітничої держави, а тим самим і ворогами українських робітників, але тягнуть за собою несвідомі елементи українського працюючого народу, запаморочуючи перед його очима фаєрверком обіцянок на німецькі вікна, чи [illegible] гроші!"

Отся то українська буржуазна гидра, увійшовши до Каси Хорих, зісі то

„прислужники капіталістичного ладу могли би і дальше панувати над українським робітництвом і відвертати його від боротьби за робітничу українську державу. Тому треба собі засукати, що наші [illegible] Укр. Ушл. Орг. м. Львова ідуть до каси хорих, щоби її зробити установою помочі для робітника чи службовика, бо ціль каси хорих їм байдужна (?!), а навіть противна (?!), а тільки тому, щоби каси хорих використати для себе якраз зі шкодою для робітництва".

Такими самими „прислужниками капіталістичного ладу" є українські соціялісти (Соц. Група „Вперід") та соціялісти-радикали. Очевидно, з тими всіми організаціями не по дорозі українському робітникові й службовикові, бо їм „ціль каси хорих байдужа, а навіть противна", а та ціль — по твердженням „Службовика" — це „відвертання його (себ-то українського робітника) від боротьби за робітничу українську державу".

Хтож є такий у нас, що має всі дані і кваліфікації заступати інтереси українського робітника й службовика в Касі Хорих?

„Є на західно-українських землях ще одна організація, що виступає до виборів до кас хорих як „Робітнича Солідарність". Ця організація виставила домагання до каси хорих, що цілковито погоджується з нашою платформою. Вона також стремить до тої самої цілі, яку ми вище подали. Тому одиноким нашим союзником у боротьбі за каси хорих мусить бути **„Робітнича Солідарність", що обєднує найбільше визискуваних і найменше платних українських, польських і жидівських робітників.** Не погоджуючися на тактику Виборчого Комітету „Робітничої Солідарности", що більше, пятнуючи його шкідливі її виступи, **в яких він безпотрібно накидається на т. зв. „шумськістів"**, що щиро борються в рядах робітників за робітничо-селянський уряд, ми всеж таки **мусимо станути до боротьби за каси хорих в однім фронті, рамя об рамя з „Робітничою Солідарністю"**, бо вона ще найкраще заступає права всіх обезпечених українських приватних службовиків. Іншого виходу для українського приватного службовика немає. Тому голосуйте всі при виборах до кас хорих на лісту „Робітничої Солідарности", тому агітуйте перед виборами за цею лістою!"

Аж тепер знаємо, хто найкраще може заступити службовика української національної інституції, а саме „Робітнича Солідарність" українських, польських і жидівських робітників. Український службовик і робітник, що досі не мав майже ніякого заступництва, має тепер піддатися „під протекторат" польських і жидівських робітників з „Роб. Солідарности", бо — очевидно — українських робітників буде там найменше. На те десятками літ ставлено українські установи невеличкими засобами українського громадянства, на те розбудовувано службовий персонал, щоби тепер над українськими службовиками, а тим самим і над українськими установами, провід обняла польсько-жидівська „Роб. Солідарність". І цікаво, що припадкові керманичі „Супруга" не мають ні волі, ні сили самостійно виступити у виборах, коли вже не хочуть йти із загалом українських обезпечених, але піддаються під керму польських і жидівських робітників.

Чи не сором це, чи не ганьба для службовиків українських національних установ? Аж до того докотилися „супружники", а з ними й загал обєднаних у тій організації службовиків!

В ніякій іншій суспільности після такого виборчого „маніфесту" ані одного дня не терпіли би таких рабських, безвільних і прислужних керманичів. Відповідю на таке становище керманичів „Супруга", що проголошує союз із „Роб. Солідарністю", яка **завзято поборює навіть шумськістів,** були би надзвичайні загальні збори „Супруга" і відступлення всіх дотеперішніх членів ради „Роб. Солідарности" чи якій небудь іншій. А вже щонайменше відповідю на таке протиукраїнське становище проводу „Супруга" повинні бути маніфестаційні збори українських службовиків з протестом й осудом керманичів „Супруга".

Українські обезпеченці не потребують ніякої опіки, ні протекторату польських чи жидівських робітників. Українські обезпеченці йдуть до виборів до Каси Хорих **спільним українським фронтом** під проводом **„Українського Виборчого Комітету** Обезпечених в Касі Хорих м. Льво**ва"**, в якому є заступлені всі напрямки української національної думки. Тільки цей Комітет є висловником загалу українських обезпеченців, тільки під його прапором піде до виборів український робітник і службовик, тільки його ліста є українською листою.

Перед англійськими виборами.

I. Підсумки політики консерватистів

Берлін, 16. жовтня 1928.

Нові англійські вибори відбудуться щойно за девять місяців. Проте, вони вже нині викликають в усьому світі надзвичайне заінтересування. Ще ніколи так уважно не ловлено в світовій пресі кожного найменшого виявлення розгорнення в Англії виборчої кампанії. Цей загальний інтерес пояснюється тим, що вибори ці мають передовсім зовнішньо-політичне значіння в той час, коли їх лівий чи „правий" вислід не матиме якогонебудь переворотного впливу на дальший внутрішньо політичний англійський розвиток. Коли Англія стає нині перед вибором „правого" чи „лівого" курсу, то під тим треба розуміти передовсім боротьбу двох різних закордонно-політичних концепцій. По одній боці стоїть зі своєю програмою англійський консерватизм, по другім боці англ. демократія, поділена на робітничий і ліберальний табор. У виборах так піде боротьба за дальшу затримку і доцільність консервативного зовнішньо-політичного курсу.

Політика панучих нині англ. консерватистів причинилася до прояснення повоєнного укладу міжнародніх сил. Вона перша почала робити реальні висновки зі зовнішніх змін, які принесла велика війна і перша почала вносити лад в хаос повоєнних закордонно-політичних відносин. Накреслила нариси нових політичних угруповань і коаліцій, допомогла виявитись [illegible], хто кому нині на світі друг і союзник, а хто кому ворог. Англійці [illegible] [illegible]. В [illegible] [illegible] виявлялась політика консервативного уряду. Так утворено передовсім ясну ситуацію у відношенні до Рад. Союзу. Перед приходом англійських консерватистів до влади, большевицька дипльоматія шибалась як замерлива щука по каламутних европейських водах. На психольогічному ґрунті, що витворився в Европі після Версалю, Чічеріновн було легко виграгати одних проти других: німців проти французів, французів проти англійців, югославин проти Італії, турків проти Греції і так у безконечність. Ми пережили довгий час, коли то европ. держави на випередки спішились визнавати де юре радянський лад; ніхто не знав з ким повинен йти і хто на його може числити. Між тим закріпилось в Англії переконання, що існування Рад. Союзу є проблємою смерти або життя Британської Імперії. Ясну ситуацію створили щойно консерватисти, зриваючи дипльоматичні відносини зі СРСР. Той зрив був призначений передовсім для Европи, яка станула таким робом перед примусом опції. Положення було ясне — мовляв: вибирайте европейські панове, що кому більше до вподоби. Тут ми — там вони. Оськак англо-радянське суперництво зробилось центральною віссю, довкруги якої почали наново оформлюватись европейські зовнішньо-політ. події. Наслідки ми бачили. Коли „геніяльна" політика Рад почала діставати в Европі удар за ударом, рівночасно тим почали зникатись можливости англо-европейського політичного збльокування.

Але політика англійських консерватистів ділала також прояснюючо у розвитку відносин поміж Старим Світом і Америкою. І тут теж політика консерватистів не змогла витиснути певних консеквенції з великого воєнного пережиття. Коли Ради ділали розкладово на Европу та азійський світ, то ту саму роботу вели іншими засобами супроти Англії американці, особливо в тихоокеанськім геополітичнім просторі. Через зручне використовування японської небезпеки американці зуміли відвязати передовсім Австралію з британських імперських звязків. Австралія загрожена жовтою небезпекою добачує в Америці свого природного союзника. Так само зручно заражовано англійців з Китаю, що його Америка фактично вважає „своєю Індією". Разом з тим поволі розгорілась затяжна англо-американська нафтова війна, яка до решти розділила обі потуги. Та війна витворила **внутрі** Британської Імперії такий самий економічний хаос, що його витворили большевики в площині політичній. Прийшлося ось так і з цього боку створити ясну ситуацію. І коли з одного боку її супроти Рад створено через формальний розрив дипломатичних зносин — то супроти Америки створено її через розбудову Сінгапур на величезну, найбільшу на світі морську твердиню. В гаванях Сінгапур може поміститися легко вся воєнна фльота всіх держав світа. Сінгапур не найдалі висунений на Пацифіку англійський вузловий фльотний пункт і рівночасно ворота, які замикають від Пацифіку ввесь британський геополітичний чотирокутник — отже Австралію, Малаю, Индію і Полудневу Африку. Всі дороги, які ведуть зі старого світа на схід до Пацифіку зосереджуються в Сінгапур і навпаки — всі дороги з Пацифіку на захід, до Індії, до Австралії, до Европи і Африки пролягають базу Сінгапур. Крім цього геополітичні проміні тої бази сягають з одного боку аж до Філіпін, обіймаючи широким півкругом вигутим японським цілий полудневий Китай. Сінгапур було побудовано на [illegible] Америки. В [illegible] моменті [illegible] [illegible] уряд [illegible] [illegible] кредити на побудування [illegible]

дову Сінгапур американці трохи сконстерпувались і скликали у Вашингтоні загальну морську конференцію в справі розброєнь. Заключено там 10-літне перемиря. Тимчасом вже найближчі роки показали, що Америка раз вже вступивши на шлях експанзії, більше затриматись не може. Прийшлося запвити своє чергове мементо. Так розбилась в Женеві 1927 р. чергова морська конференція в справі розброєнь. І нарешті — іронія! — на передодні підписання пацифістичного пакту Келльоґа Англія заключила з Францією союзно-мілітарний договір, презентуючи ось так Америці перший реальний наслідок своєї політики **бльокування Европи.**

І тут починається третя основна лінія консервативної англійської політики. Спротив проти Рад і Америки видається Англії **без Европи** неможливий. Так взявся принцип вийти зі своєї **„splendid isolation“** та шукати собі на континенті союзників. Ту мету мало передовсім Льокарно. Були це тільки перші спроби найти базу компромісу для пережертої взаїмно Европи, перші дезідерати, перші напрямні для дальшої дискусії. Але тому не треба дивуватись, що в Европі, яка через велику війну до костей проякла взаїмною ненавистю, політика англійського замирення заздно ломиться і вигинається — і видається дуже непослідовною. Не зважаючи на те, вона весь час уперта і ні на хвилину не тратить з очей своєї остаточної цілі. Лінія тої політики бігла найперше по лінії Льондон - Париж - Берлін. (Заключення франко-німецького вутлевого, залізного, калі- й індустріяльного пакту, передтим звільнення Рури, потім вступлення до Ліги Націй і переговори німецької й англійської індустрії в Ромзей). Другий етап: Лінія Льондон-Берлін-Рим. (англо-італійська приязнь та італійські здобутки в Абісинії, Арабії, Альбанії і Танґері). Те поширення лінії брит. політики до Рим та названі уступки в сторону Італії загострюють переходово франко-італійські відносини. Спроби їх компромісу приходять під еґідою Англії трохи пізніше. Третій етап: Лінія Льондон-Берлін-Варшава-Рим. (Травневий переворот у Польщі, зірвання з ендецькою концепцією згоди з більшовиками і протирадянський курс Пілсудського зі спробами польсько-німецького зближення. В часі тої фази ми бачили охолодження німецько-рад. відносин, отже донецький процес і німецькі демарші в Ковні, нім. зближення до Італії, нав'язання торговельних переговорів з Польщею). Але рівнобіжно зі зростом американського натиску на оту пакс брітаніка (пакт Келльоґа), прийшлося поспішати зі закріпленням своїх европейських позицій. Так прийшла остання лінія тої політики: Льондон-Париж-Варшава. Вона висловилась в заключенні франко-брітійського морського пакту і активізацією марш. Пілсудського на сході Европи. Оськак щораз тісніше згущується плетінка брітійських союзів. Хвилево трохи осторонь стоїть Берлін і Рим. Але й тут йде горячкова робота над можливостями компромісу. Щодо Італії, то ту ціль має творене на наших очах **балканське Льокарно.** Щодо Німеччини — то зближаючеся визволення Райнлянду й остаточне устілення репарацій. Одначе психоза франц. страху перед німцями за міцна, щоби вже нині могла бути мова також про політичне визволення Німеччини. Але множаться теж познаки, що вона таки інкліную в сторону Англії навіть за ціну тих менших уступок, ждучи в будучині чогось більшого. Перед німцями стоїть тяжка година рішення. Їх геополітичне положення того рода, що на спасаючий союз з Америкою вони собі позволити не можуть — хіба, що Америка найшлаб спільну мову із СРСР. Це є велика мрія правих німецьких кол. Але Америка нині сама по собі доволі сильна і може без тої спілки зі СРСР обійтися. Так **нині** німці хитаються, чи **завтра** таки затримати англійського горобця в руці чи вдоволитися американсько-радянським журавлем на даху.

В цілій тій брітійській політиці консерватистів є одна система, одна струнка лінія чинів і замітів. Вона розуміється образована на цілі десятиліття, зовсім так, як на десятиліття була образована система протинімецьких комбінацій Едварда VII. Система консервативної політики, що нині послідовно веде до глобального тричастинного роздізу, веде теж неминуче до великих збройних конфліктів у дальшій будучині. В грі стоїть цілість і могучість Брітійської Імперії і задля неї консерватисти не побояться і тої останньої послідовности. Тимчасом воєнне змучення англійських мас нині ще занадто велике, щоби вони мали відвагу беззастережно слідкувати за проводом консерватистів. І тут навязує робітничо-ліберальна опозиція. Починає бути зрозумілим, чому держави світу так пильно стежать за англійськими виборчими шансами. Здають собі всі справу, що ще кілька літ консервативного панування в Англії — й Імперія буде на спілку з Европою готова до великого закордонного скоку. Тимчасом в Англії здають собі теж справу, що побіда опозиції означає звадки неминучим компромісам на Схід і на Захід — новий влім СРСР до Европи з одного боку й нову інвазію американського капіталу з другого боку. Оба ті чинники є в стані задати ідеї політичного европеїзму й імперській ідеї взагалі, останній **„coup de grâce“.** Англійський виборець рішатиме в червні 1929 р. про істнування Імперії. До червня 1929 р. розмірно не далеко. Поживемо — побачимо.

Зенон Пеленський.

Бездержавні на Закарпатті.

Нова категорія бездержавних.

Ще 21. м. м. появилася в моравсько-остравській „Моргенцайтунґ“ передова стаття під поданим вище заголовком, присвячена правному положенню українських еміґрантів з Галичини, що тепер живуть на Закарпатській Україні. Автор статті, добрий правник, боронить наших людей, яким в останніх часах безправно відбирають чеське горожанство, виключно правничими арґументами, доказуючи, що чеська влада не має права відбирати їм того, що сама їм надала. Послухаймож арґументів автора статті.

Крім бездержавних на Закарпатті — каже він, — які рекрутуються з горожан з колишньої Угорщини, фабрикують там в останньому часі новий рід бездержавних, а саме з галицьких еміґрантів, які дістали там чеське горожанство вже після війни. Всі вони дістали це горожанство шляхом натуралізації, себто на основі декретів, а тепер його їм цілком просто відбирають.

Подавши історично зовсім вірну історію галицької еміґрації на Закарпатті, яку чеська влада сама запрошувала й розміщувала по ріжних урядах, не маючи в перших роках чеської незалежности потрібної скількости своїх людей, автор зазначує далі, що всіх тих еміґрантів на державній службі обділено чс. горожанством, бо це була самозрозуміла річ. Ті, що були передтим на службі австрійської держави, перейшли на чеську службу по думці закону З. 236/1920, § 2, а всі інші на основі декрета цивільної управи для Закарпаття в Ужгороді.

І все було в порядку аж до часу, доки гіперпродукція чеської інтеліґенції, особливож учителів, не заставила й добиватися служби на Закарпатті. І тут зайшло щось зовсім небувале й незвичайне в правовій державі: міністерство внутрішніх справ проголосило декрети натуралізації, що надавали еміґрантам право горожанства, цілком просто неважними, неістнуючими. Це відноситься навіть до тих урядовців зпоміж еміґрантів, які працюють у самому мін-стві внутр. справ і займають т. зв. постійні посади.

Проти розпорядку мін-ва звернулися пошкодовані очевидно до Найвисшого Суду, який прихилився до їх рекурсу, признаючи рацію їх арґументам. Найвисший Суд заявив у своїх рішеннях (З. 15.200/25 і 10.849/26), покликуючись на правні виводи відомого чеського вченого, професора державного права Вайра у Берні, що цивільна управа в Ужгороді, як найвища центральна установа й найвисша інстанція для Закарпаття, була компетентна надавати право горожанства.

Одначе дивним дивом Найвисший Суд змінив нечайно свій погляд на цю справу — вже після ліквідації цивільної управи для Закарпаття. Бо в своєму рішенні з 20. червня 1928 З. 25.415/27 він заявив, що цив. управа в Ужгороді не мала права вирішувати у власній компетенції справ, звязаних з наданням права горожанства.

Це рішення уневажнило всі декрети натуралізації, видані цив. управою в Ужгороді — деякі по 9 роках, коли їх власники вже там поженилися і створили собі екзистенцію! Таким чином створено велике число нових бездержавних, бож всі ті люди по думці польського закону з 20. січня 1920, ст. II., уст. 2 стратили польське горожанство, вступивши на службу чужої держави. Треба зазначити, що це останнє рішення Найвисшого Суду побудоване — поминувши правний його бік — на дуже хитких основах, бо воно не знає прим. нічого про те, що в колишній Угорщині не тільки міністр внутр. справ, але також бан (для Хорватії) і військовий командант (для прикордонних полос) були компетентні надавати право горожанства. До того це рішення ані одним натяком не старається опрокинути та хочби ослабити по...

М. ЗОЩЕНКО

ЛЮБОВ.

Вечерниці скінчилися пізно.

Вася Чесноков, утомлений і спітнілий, із впорядницьким метеликом на гімнастьорці, стояв перед Машенькою і говорив благаючим тоном:

— Почекайте, радосте моя... Почекайте до першого трамваю. Кудиж ви справді, їй-Богу... Тут і посидіти можна, й почекати, і все таке, а ви йдете... Підождіть до першого трамваю, їй-Богу. А то ви, наприклад, спітнівши, і я спітнівши... Так і захворіти дуже просто по морозі...

— Ні, — сказала Машенька, надягаючи кальоші. — І що ви за кавалір, що не може даму по морозі провести?

— Та я спітнів, — говорив Вася майже плачучи.

— Ну, одягайтесь!

Вася Чесноков покірно надяг кожух і вийшов з Машенькою на вулицю, міцно взявши її під руку.

Було холодно. Світив місяць. І під ногами скрипів сніг.

— Яка ви неспокійна дамочка, — сказав Вася Чесноков, із захопленням розглядаючи профіль Машеньки. — Не будь ви, а друга — я нізащо не пішов би провожати. І справді, їй-Богу. Лише з любови пішов.

Машенька засміялася.

— От ви смієтеся і зубки скалите, — сказав Вася — а я справді, Маріє Василівно, гаряче обожаю і люблю. Ось скажіть: ляжте Вася Чесноков, на трамвайний шлях, на рейки, і лежіть до першого трамваю — і ляжу. Їй-Богу...

— Та лишіть, — сказала Машенька — краще погляньте яка чудесна краса довкруги як місяць світить. Яке прекрасне місто ночами! Яка чудова краса!

— Так, подиву гідна краса, — сказав Вася, з деяким здивуванням дивлючись на облуплений тинк будинку. — Справді, велика краса... Але й краса теж, Маріє Василівно, впливає, якщо справді маєш глибоке почування... Ось багато вчених і партійні люди відкидають почуття любови, а я, Маріє Василівно, не відкидаю. Я можу глибоко кохати вас до самої смерти і до самопожертви. Їй-Богу... Ось скажіть: ударся, Васю Чесноков, потилицею об ту стіну — ударюсь.

— Ну, поїхали, — сказала Машенька не без вдоволля.

— Їй-Богу, — ударюсь. Бажаєте?

Парочка вийшла на Крюків канал.

— Їй-Богу, — знову почав Вася — хочете, ось кинусь в канал? А, Маріє Василівно? Ви мені не вірите, а я можу доказати...

Вася Чесноков узявся за поруччя і вдавав, що лізе.

— Ах! — закричала Машенька. — Васю! Що ви!

Якась темна фігура нагло вирнула зза вугла і пристала біля лямпи.

— Чого горлаєте? — тихо сказала фігура, подрібно розглядаючи парочку.

Машенька з переляку скрикнула і притулилася до штахет.

Чоловяга підійшов ближче і потягнув Васю Чеснокова за рукав.

— Ну, ти, мимро, — сказав чоловяга глухим голосом. — Скидай пальто. Але хутко... А пікнеш — гримну по маківці — і нема тебе. Зрозумів, літтяю? Скидай!

— Па-па-па, — сказав Вася, бажаючи тим сказати: позвольте, як же так?

— Ну! — чоловяга потягнув за край кожуха.

Вася тремтючими руками розстібнув кожух і зняв.

— І чоботи теж здіймай! — сказав чоловяга. — Мені і чобіт потрібно.

— Па-па-па. — сказав Вася — позвольте... мороз...

— Ну!

— Дами не займаєте, а мені — чоботи здіймай, — промовив Вася образливим тоном — у неї кожух і кальоші, а я чоботи здіймай.

Чоловяга спокійно поглянув на Машеньку і сказав:

— З неї здіймеш, понесеш як клунок — і засипався. Знаю, що роблю. Зняв?

Машенька зі страху гляділа на чоловягу і не рухалась. Вася Чесноков присів на сніг і почав розшнуровувати черевики.

— У неї і кожух, — знову сказав Вася — і кальоші, а я розплачуйся за всіх...

Чоловяга нацупив на себе Васин кожух, впхав черевики в кишені і сказав:

— Сиди й не рухайся, і зубами не лупцюй. А якщо крикнеш або рушишся — пропав. Зрозумів, наволоч? І ти, дамочко...

Чоловяга застібнув шубу і нагло щез.

Вася помяк, скис і колачем сидів на снігу, з недовірям поглядаючи на свої ноги в білих шкарпетках.

— Дочекалися, — сказав він, зі злобою глянувши на Машеньку. — Я її провожай, а й майна позбавляйся. Так?

Коли кроки грабіжника стали зовсім нечутними, Вася Чесноков нагло закрутився по снігу і закричав тонким, пронизливим голосом:

— Рятуйте! Граблять!

Потім зірвався з місця і побіг по снігу, з переляку підстрибуючи й тіпаючи ногами. Машенька лишилась біля штахет

передне рішення тогож Суду, що базувалося на правних виводах проф. Нас-ра. Взагалі не нове рішення Найвищого Суду не обґрунтоване нічим. А найважніше: в новому рішенні Найв. Суд не згадує нічого про те, що він заявив у попередньому своєму рішенні, а саме: міністер внутр. справ не мало права сумісно екзекувати рішення цив. управи для Закарпаття, навіть якби це рішення було на його думку незаконне.

На закінчення питає автор статті, що буде далі і відповідає так: Справа вирішена остаточно і для пошкодованих немає вже вищої інстанції. Хіба — що вони є розположені романтично і звернуться до... „Ліґи прав людини" в Парижі або захочуть може доходити відшкодування за втрату своїх добре набутих прав судовим шляхом. На всякий випадок — каже він — інтересна річ, що проти нікого з референтів і шефів колишньої цив. управи на Закарпатті, які видали й підписали такі „неважні" декрети, не ведуться дисциплінарні доходження.

Інтересне булоб також питання, чи присяга тих виключених з державної служби людей, складена тоді, коли вони вступали до цивільної чи військової служби, є нині теж неважна? А вироки і присуди й інші рішення тих людей — богатож їх було суддями! — чиж все те нині теж неважне і необовязуюче?

Так з найвищого місця поширюється в чсл. державі правна непевність, що хіба неможливе в ніякій іншій державі. А скільки людей є пошкодованих цим неправним рішенням Найв. Суду? На це відповідає автор не без іронії: Найвище 70, але це самі інтелігенти, по більшій части з вищою освітою, — всі брати-славяни!

Крівавий страйк.

Грізні події в Гребенним, пов. Рава Руська.

В селі Гребенне, пов. Рава Руська, прийшло до крівавих подій на підкладі рільничого страйку. Місцевий дідич, кн. Евстахій Сапега, **визискував ганебно місцевих селян**, що робили на його ланах. За день роботи від 7 год. рано до пізної ночі платив по 80 с. жінкам, а 1.20 зол. мущинам, при чім як хто спізнився, хочби тільки на чверть години, відтягано йому плату за половину дня. Селяни домагалися підвишки і грозили страйком, але дідич опирався, аж вкінці згодився платити по 1.20 зол. для жінок і 1.80 для мужчин. У відповідь на це селяни вибрали комітет, зложений з трьох осіб, який в суботу, 13. ц. м. вечером удався під проводом Івана Юрчика, одного з найсвідоміших громадян, до двора і зажадав підвишки денного заробітку на 2.50 зол. від особи, а також щоби праця тревала від 8. год. рано до 6. год. вечером. Одначе дідич не хотів навіть слухати, розкричався словами: „Ви злодзеє, бандзі, з вамі нє мам ніц до ґадания" і т. д. і зачинив перед ними двері.

Тимчасом повідомив місцевий поліційний постерунок про якийсь напад. За хвилю явилося двох поліцаїв, які **арештували всіх трьох комітетових** і спровадили до недалекого громадського дому. Звідси хотіли повести їх мабуть до Рави. Тоді обступила їх товпа жінок і дітей і почала видирати своїх чоловіків з рук поліцаїв. Ніхто не кидав на них камінням ані не вживав ніякої зброї. А проте поліцаї почали розправлятися зі селянами, **стріляючи і рубаючи довкола**. Наслідок був такий, що одному селянинові простріляли ногу, одному (Ів. Юрчикові) розторощили кольбою коліно, а одній жінці розрубали руку. Крім того було богато осіб легше ранених. Серед замішання арештовані комітетові втікли. Шабо вночі відставлено жертву крівавої розправи з простріленою ногою до шпиталю в Жовкві, а дві інші жертви до лікарів у Раві Руській.

Одночасно з Рави Руської прибуло кільканацять поліціянтів. Почалась пошукування за втікачами та арештування невинних людей. Це тривало цілу ніч і в неділю до полудня. Розрення населення було велике, але люди поводились цілий час спокійно. В полудне приїхало зі Львова автобусами кількадесять поліціянтів під командою воєвідського команданта Грабовського і розпочалося слідство. Арештованих переслухувано в дворі.

В тім часі надїхала до села фіра, що везла раненого від лікаря з Рави. Поліція, що окружила ціле село і обставила стійками всі дороги, арештувала раненого і хотіла відставити його також на фільварок. Одначе селяни, що вийшли тоді з церкви, обступили фіру і домагались, щоб пустити раненого до дому. Тоді поліція зачала знову стріляти до народу. Полилась кров і кілька осіб стало знову каліками. Наочні свідки оповідають, що сам князь Сапєга стріляв з вікна до людий, навіть тих, що здалека дивились. Почалися дальші арештування.

В неділю вечером приїхала з Жовкви кавалєрія в числі 250 їздців з двома машиновими крісами і розквартирувалась на фільварку. Витворилось воєнне положення: з одного боку фільварок і ціле село завалене військом і поліцією, з другого боку спокійне населення. Так минула ніч. В понеділок, 15. ц. м., командант кавалєрії зажадав від начальника громади **контрибуції 1000 кг. вівса, який громада мала** доставити до 12 год. в полудне. Одначе громада відмовила цьому домаганню, тому, що лишнього вівса не має. До вечера положення в селі не змінилось.

Крі̂ваві події в Гребеннім викликали велике обурення в околичних селах. **Заноситься на рільничий страйк у Раті і Річках.**

Голос Громадянства.

I.

РАДА Т-БА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. ІВ. ФРАНКА У ЛЬВОВІ,

ознайомившись на своїм засіданні з дня 16-го ц. м. з ходом і мотивами підступного нападу на гол. редактора „Діла" Василя Мудрого, та висловивши йому співчуття, — рішила прилюдно наклеймити методи поведінки напасників, що фірмують себе представниками якоїсь маскованої групи, уважаючи їхній спосіб реаґування проявом деправації та здичіння.

Стаючи в обороні обмежуваної та поневірюваної свободи думки і слова, вільности преси та свобідної оцінки суспільних подій згідно з громадянською совістю, — постановила відкликатись до українського громадянства, щоби воно приєдналось до нашого становища в осуді всяких проявів терору, звідки вони не походилиб, і стало на захист культури, поступу та демократії.

ЗА РАДУ ТОВАРИСТВА:

Д-р Василь Щурат, голова. І. Квасниця, заст. секретаря.

II.

З приводу чинного зневаження Вп. редактора В. Мудрого, описаного в „Ділі" ч. 232, ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" у Львові на своєму засіданні дня 16. жовтня рішив одноголосно осудити такий некультурний поступок якнайбільше рішучо і висловити секретарем Т-ва Вп. В. Мудрому своє глибоке співчуття.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ:

Д-р І. Брик, урядн. голова. **С. Магаляс**, заст. секретаря.

Ріжні вісти.

СОЙМ І СЕНАТ ЗБЕРУТЬСЯ З КІНЦЕМ ЖОВТНЯ.

На нарадах у марш. Дашинського дня 16. взяли участь представники всіх соймових клюбів, крім представника 1-ки. Голова клюбу 1-ки пос. Славек виправдався у письмі до марш. Дашинського, що його клюб збирається на засідання щойно перед отворенням соймової сесії, і тоді порішить, які внесення того клюбу будуть зложені в соймі. Марш. Дашинський повідомив предсідників клюбів, що порозумівався з урядом в справі урухомлення сойму і сенату. З даних йому інформацій виходить, що уряд хоче скликати парлямент на звичайну бюджетову сесію в конституційнім речинці, себто з кінцем жовтня. Марш. Дашинський думає, що перше засідання нової сесії буде 30. або 31. жовтня. В дискусії пос. д-р **Дм. Левицький** просив марш. сойму, щоби інтервеніював в уряду в звязи із святкуванням 10-ліття польської державности дня 11. листопада. А саме з огляду на знані події, які мали місце в держ. школах, до яких ходить українська молодь, пр. 3. травня в Станиславові і Тернополі, щоби не дразнити нац. почувань української молоді.

ПРЕМ. БАРТЕЛЬ У ПРЕЗИДЕНТА.

Прем. Бартель був 16. жовтня на довшій авдієнції на Замку у президента Мосціцкого. Конференція торкалася важних держ. справ і мабуть також справи скликання парляменту.

ЯК АМЕРИКА ВИТАЛА „ЦЕПЕЛІНА".

Около 500 людей помагало при стяганні „Цепеліна" в Лейкгорст. Коли повітреплав став осідати, богатотисячна товпа перервала кордон поліції і перешкодила так прикріпити повітреплав до машту. Поліція мусіла кілька разів іти приступом на товпу, заки привернула порядок. Пасажири висіли на сушу в 8. год. „Цепелін" переночував не в ганґарі, але прикріплений до машту. Пруський міністер Вжесінський, який брав участь у леті „Цепеліна", як представник держ. ради сказав в інтерв'ю представникові „Фос. Цтґ.", що ам. комісія потрактувала пасажирів так, начеб підозрілих у перепачковуванні. Поліція окружила пасажирів, як лише вийшли з кабін і ревідувала їх у митному уряді цілі 4 год. Підчас контролі мальтретували пасажирів, м. і. обійшлися брутально з нім. ген. консулем у Ню Йорку. Мін. Вжесінський сказав, що колиб пруські поліцаї так поводилися, їх з місця звільнено би зі служби. Міністер лише з огляду на свою неофіц. подорож не вносить зажалення. Найбільші труднощі були з фільмою, знятою підчас подорожі. Командант митної комори заявив, що не позволить висилати фільми до Німеччини перед сконтролюванням і висвітленням її в Америці, тому що „Цепелін" летів понад точками військ. значіння.

СТРАЙК У ЛОДЗІ.

Дня 17. жовтня прийшло в Лодзі до кількох сутичок між страйкарями і поліцією. Були ранені. Богато демонстрантів арештовано. Побито кореспондента краківського „Курера" Зайца. Рано не вийшли часописи.

По широкому світі.

Болгарський уряд нерішений, яке зайняти становище супроти македонських терористів. У Софії арештували численних прихильників Протогерова.

Мадярський премієр Бетлєн заявив голосно, на згіршення всіх оборонців останіх мирових договорів, що Мадярщина ніколи не зречеться „Бурґенлянду".

Провідники хорватської селянської партії виїхали до Праги назустріч Макдональдові, який мав виїхати до Білгороду.

У франц. Рівієрі в Ніцці арештували 3-ох еспанських старшин, підозрілих у змові на Прімо де Рівєру.

По вістям англ. преси не є виключене, що англьо-американські нафтові товариства почнуть з радянським урядом переговори на нових основах.

Вибори до англійського парляменту відбудуться імовірно 10. червня 1929 р.

НОВИНКИ

— Смерть змагуна у Львові. Після атлетичних змагань у львівськім цирку, де від кількох днів іде боротьба ріжних европейських атлетів, помер у ночі, в хаті, на удар серця змагун Орляндо. Причиною його смерти випадковий удар його противника болгарина Ферістанофа в околиці серця. Орляндо, який виступав як хорват, був з походження німцем і звався Карло Макс Шустер. Треба аж смерти атлета, щоби довідатись, якої він національности і якого роду!

— Катастрофи й нещастя. Підчас румунських маневрів убили по необережности 1 вояка, а 5 тяжко ранили. — У залізничій катастрофі на англ. стації Гарфільд згинуло 14 осіб; кількадесять ранених. — Вибух у румунській шахті Астра-Романа вбив одного робітника.

— З сільських трагедій. Суд присяжних у Львові звільнив від вини та кари 58-літнього господаря з Вишеньки, Івана Кота, за вбивство свого зятя Олекси Лемеха. Спонукою до злочину, до якого обвинувачений признався, було знущання Лемеха над Котом, що записав уже майно своїй жінці, а жінка переписала його на доньку, коли ця вийшла замуж за Лемеха. Кіт не лише не мав змоги жити в своїй хаті, але мав ще поважні довги на те, що Лемех звів йому жінку. Кіт покинув на якийсь час рідну хату і жив як наймит по чужих, гадаючи, що обставини в його хаті змінятся. Затужившн за рідньою, побачив, що в ній стало все ще гірше; тоді в розпуці одної ночі зарубав сокирою Лемеха.

— Бандитизм. Член громадської ради в Моздичах, В. Одьковий, вертався з [illegible]

слідстві, що напав у лісі замаскований на громадського післанця Лемеха, коли цей ніс громадську почту з 1000 зол., що були інвалідською рентою; заки його зловили він встиг більшість із цих грошей пропитати. — У селі Блажова, ряшівського повіту, зорганізована ватага бандитів відстрілювалась у лісі від відділу поліції; двох бандитів пострілили, решта втікла. — На двір польського пана Камінського в Коньчицях, напали в ночі бандити; забрали йому 15.000 зол.

— Ріжні вістки. В Єрусалимі підчас розкопок найшли численні гробниці, які, як догадуються, є гробницями юдейських царів. — Відкрили постійну радіотелефонічну комунікацію між Ню Йорком і Мадридом.— Американський фінансовий секретар заявив, що за останніх 8 літ державний довг Спол. Держав зменшився на 6 мілірдів дол. — Громадянин Ню Йорку Гейбріл Уелс заплатив величезні гроші за повне видання творів Шекспіра з 1623 року. — Наймолодший світовий фільмовий актор Джекі Куґен приїхав з батьками до Европи; він виступатиме два тижні в Парижі, в мюзік-голі „Ампір". — Один примірник катехізму Лютра замандрував після 400 літ аж до Йоганесбурга в Трансвалю, де його хтось продав антикварові за 1 шилінга; нині він варт кількасот фунтів шт. Дивні шляхи деяких книжок! — У Ню Йорку була виставка квітів жоржини (ґеоргінії) або далії, як називають її в Америці. Це була виставка з нагоди 350-ліття, як Даль найшов цю квітку. На виставці було 100,000 далій 44 родів. Квіт деяких далій був широкий на одну стопу. Між ріжними кольорами не було синього, бо не вдалось його виплекати.

— Сензації. В одній приватній хаті в Ленінграді, пяніст Бахтіяв відкрив кілька невідомих фортепянових творів нашого великого земляка Чайковського, написаних ним у зрілій добі, а невиданих з якихсь особистих мотивів. — З англійських джерел приходить вістка, що китайська армія покличе на свого організатора... Людендорфа. — 12-го ц. м. у Ню Йорку та Шікаго були нечувані спеки.

— Кандидати на нагороду Нобля. По вісткам штокгольмського „Стокгольмс Даґблядт" найбільші дані на нагороду Нобля за 1927 рік і 1928 р. мають Максим Горький і Анрі Берґсон. Горький не лише з огляду на свою літературну імя, а з огляду на обставину, що досі ніхто з російських письменників не дістав нагороди Нобля, дарма, що народи з літературою втричі меншою встигли добитись нагород для своїх письменників, яким бракувало богато до всесвітнього значіння (нпр. поляки для Раймонта). Щодо Берґсона то нема сумніву, що якби на чергу в нагороді прийшла Франція, він не матиме небезпечних суперників між франц. письменниками, а ніхто з них не в силі дорівняти найбільшому сучасному фільософови.

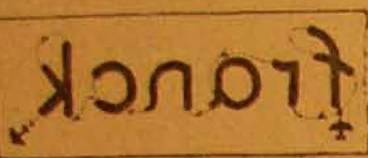
— Сила реклями. Цими днями на одній невеличкій льондонській вулиці прохожі зупинялись з дива на вид довгої черги жінок, що стояли перед воротами кіна. Ця черга була замітна тим, що всі жінки були руді. Прохожі могли думати, що це кандидатки на фільмових артисток. Тимчасом це були зголошені у відповідь на анонс власника кіна, що прийме 20 молодих рудих дівчат до продажі кінових програмок. Чому рудих? Бо кіновий підприємець купив червоно-бронзові одяги для дівчат і дав на стінах кіна такого-ж кольору обивку, отже хотів мати продавчиці програм у цьому-ж стилі.

— Змінюємо голос. Американський професор університету в Говард, Монтеґю ствердив своїми дослідами, що людський голос щораз більше обнижується і що колись люди співали богато вище. Також у жіноцтва можна завважити перехід від сопрана на альт. Цим пояснюється, чому великі тенори є тепер такі рідкі, а [illegible] самі в часах, коли всі немузикальні у [illegible] шкалозвичний „круги „тонко співають" [illegible]

ходило би, що за якийсь час світ матиме немовлят, що затягають басом.

— **У відповідь на численні замовлення** з краю і заграниці п відомляємо наших Шановних відборців, що перший наклад **Історичного Календаря-Альманаха на 1929 р.** вже від місяця вичерпаний, так, що ми мусіли друкувати другий наклад і тому не встигли в пору поладнати цих замовлень. — Другий наклад календаря вже появився з друку. Ціна 3 зол., з почтовою пересилкою зол. 3·50. — Звертаємо увагу, що і цей другий наклад може в скорі вичерпатися, а тому просимо спішити з замовленнями. — Львів, вул. Руська ч. 18. н. тел. 57—79. — **Управа „Червоної Калини".** 771 2—3

— **Щоби поінформуватися близше** в справі доконаних в останніх днях летів письма на небі у ріжних містах, через фірму Генрика Франка Сини С. А. в Скавіні, звернулися ми до Управи фірми, яка охоче дала нам такі пояснення:

В пересічній висоті 4000 м веться спортовий літак в силі 220 к. м., зі швидкістю 170—230 км. на годину і пише на небі відворотно, отже з правого до лівого боку добре кожному відомі слова „Franck" і „Enrilo". — Краску цієї надзвичайної кисти творить білий, нешкідливий димовий газ, випущений з задньої частини апарату, спеціяльно до цієї ціли сконструованої, в кількости 8000 кубічних метрів на секунду.

Великі букви є 1.500 м. високі, малі 1000 м., а ціле слово „Franck" або „Enrilo" має яких 7000 8000 м. розміру і можна його вигідно читати 10—30 хвилин в округі 250 квадратових км. Відворотне, або зеркальне письмо є конечним тому, щоби писані слова можна відчитати зі землі.

Цей непомірно тяжкий і майстерний лет вимагає також зручного та замилуваного в спорті летуна.

Виписані на небі слова „Franck" і „Enrilo" не є зовсім новими проявами у спортових колах, бож туристи, пластуни, а також і інші спортовці, а передусім наша замилувана в спорті молодіж давно признала відживну вартість „Правдивої Francka" і кави „Enrilo".

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа 17-го, г. 7·30 веч. „Таємнича Дама", оперетка (премієра).

Четвер 18-го, г. 7·30 веч. „Таємнича Дама", оперетка.

Пятниця 19-го, год 7·30 веч. „Церковна миш", комедія.

Кіна.

„Аполльо": „Авантюристка".
„Лев": „Беатрікс Ченчі".
„Оаза": „Цар Іван Грозний".
„Палас": „Чоловік, що бачив власну смерть".
„Фатаморгана": „Гробниця кохання".

На мистецькі теми.

Малювання М. Осінчука в грималівській церкві.

Після війни пробудилося в Галичині більше зацікавлення до мистецтва і змагання поширити його серед найширших кол нашого народу, що почало звідти й реалізуватися, між іншим у фактах артистичної обнови наших церков, спершу у Львові, а далі й по наших місточках і селах.

Побіч інших обнов доконано цього року літом артистичної обнови церкви і в малому подільському містечку Грималові. Комітет міщан з о. Процником на чолі запросив до цеї роботи артиста Михайла Осінчука, бувшого учителя рисунків і малярства у середних школах, та відомого артиста декоратора-графіка Павла Ковжуна, який першому мав допомогти в технічному виконанні його плянів. Після довгих нарад членів комітету, в якому стилі малювати церкву, рішено дати вільну руку артистові Осінчукові. Отож то проф. Осінчук звернувся до основ нашої старої артистичної творчости, до візантійського стилю, який саме тісно вяжеться з нашим минулим і який показує нові шляхи в мистецьких зусиллях сучасної України. Що правда, ширшим колам громадянства в Галичині, де сильніше давали відчуватися західні, більш реалістичні мистецькі впливи, строгий візантійсько-український стиль, з недостачею реалізму, з певним схематизмом в постаті тіла і в укладі одежі, є шоли малозрозумілий. Але власне завданням і метою наших артистів є оживити-відродити наше минуле, а через те розбудити у нашого народу любов та пошану до свого мистецтва й культури загалом. А зрозуміння нашого минулого допоможе пізнати нам самих себе, скріпить почуття звязку з нашими предками і дасть нам змогу знайти щасливіший шлях для національного життя в будучому.

Артист М. Осінчук як людина з мистецькою освітою, випрацьовуючи плян декорування церкви, зумів створити суцільну мистецьку цілість, достосовуючи до візантійського стилю стінописи й орнамент, в чому помічним був йому артист Ковжун.

Стінопись церкви в Грималові виконана „аль темпера". У „Святая святих" на ясно-синьому тлі склепіння уміщено образ-медаліон з Христом Вседержителем. Малюнок досить тяжкий у виконанні, кинений на помаранчеве тло й обрамований чорним меандром на золотому тлі. Стіни мають тло ясно-помаранчеве. На лівій стіні від вівтаря видно постаті Матери Божої, архангела Гавриїла і св. Юрія, а на правій стіні симетрично до них представлені постаті св. Йоана Предтечі, св. Михайла і Димитрія. Ці постаті виконані доволі шаблонно, прим. малюнки св. Гавриїла і Михайла, або Юрія і Димитрія зовсім подібні до себе, вони мають ті самі округлі облича з великими очима і рівними носами, ті самі пози; тільки деяка ріжниця заходить у кольориті і аксесоріях. Кольорит цих чотирьох постатей ясний, ніжний, — контраст до темного кольориту Матери Божої і Предтечі та медаліону Христа на склепінню.

Стіни середньої і найбільшої частини церкви поділені орнаментами на симетричні поля, де представлені сцени з життя Христа і Матери Божої. Тло стін ясно помаранчеве, а тло склепіння синє з золотими звіздами. Перехрестя склепіння зазначені орнаментом, який це склепіння наче скріпляє. На склепінню домінуюче місце займає постать Богородиці, представленої в позі молитви з піднятими в гору руками (так звана оранта). Вона скомпонована на зразок мозаїкового образу Богородиці в Софійському Соборі у Києві, тільки її кольорит відмінний, а саме переважає помаранчевий колір у ріжних відтінях, який творить тло картини і сполучно з пастелево-синім колїром хітону й пастелево-рожевим колїром плаща Матери Божої дає ясний, теплий тон. Бічні поля виповнені медаліонами з погрудями ангелів та ріжних святих. На лівій стіні видно сцену „Сошествія Христа в ад", далі „Успенія Богородиці" і „Воскресения Христа"; на правій стіні уміщено „Зняття з хреста", „Вознесения і Рождество Христове". Тло всіх картин золоте. Картина „Сошествія Христа в ад" показує на прецизійне трактування рисунку як суцільної композиції ліній і площ. „Успения Богородиці" представлене символічно. На катафальку, прикрашеному драперією, лежить постать Богоматери; по одному і другому боці розміщені доволі симетрично постаті святих, а посередині на тлі ясно-синього овалю постать Христа в помаранчевому тоні, з вповитою дитиною на руках — душею Божої Матери. Так представлену картину „Успения" подибуємо на гравюрах у виданнях Київської Лаври і на печатці львівського брацтва кінця XVI. в. Що тільки описаній картині на правій стіні відповідає сцена „Вознесения Христа". Естетичне враження картини псує велике число постатей, поміщених на надто малому просторі, через те теж і фігура Христа неособлива, за коротка.

Притвір церкви окрашений сценами й постатями з нашої історії, з виїмком образу Богородиці-Покрови, поміщеного на склепінню. На стіні, вгорі напроти вхідових дверей, представлено велику картину „Хрещения Руси". Площі на малюнку, не заложені фарбою, мають білі просвіти, тільки контури і складки зазначені строгими, простими лініями. На бічних стінах намальовані постаті св. Ольги, Бориса і Гліба. Позитивну увагу звертає докладна вишивка історичних костюмів. Постать св. Ольги з округлим лицем, великими очима й одягом нагадує більше жінку Ярополка, княгиню волинського і галицького з мініятури латинської псалтирі Ярополкової матері. З боку історичного освіжено простудійовано постаті Бориса і Гліба.

Загальний кольорит церкви ніжний і згармонізований: синє тло склепіння і ясно помаранчеве тло стін дають теплий і приємний тон.

Коли приходиться подати загальну оцінку артистичної праці Осінчука, то треба сказати, що він вложив у малювання церкви в Грималові богато доброї волі, енергії, таланту і студій над нашою старою іконописею, старими мініятурами та гравюрами. На своєму шляху він знаходитиме, думаємо, богато колючок і незрозуміння своїх артистичних інтенцій, але ми віримо, що при своїй сумлінности і запалі він поборе труднощі і неодну ще церкву окрасить нам своїм малюванням.

Ольга Мочульська.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена з Гумецьких Пелех, жінка о. Евстахія, комарнянського декана і пароха в Лівчицях упокоїлася дня 13. жовтня п. р. Похорон відбувся 15. жовтня ц. р. в Лівчицях коло Комарна. В. І. П. 781

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Українське лікарське товариство повідомляє, що дня 18. жовтня 1928 р. відбудеся в домівці товариства вул Руська ч. 3. II. пов. о год. 7. вечером відчит д-ра Дзеровича п. н. „Черче як купілева місцевість". 1—1

На „Рідну Школу" зложили в золотих: О. Левицька і С-ка, Львів на заклик Маслосоюза 50, Ю. Левицький в Осмолоді місто вінця на могилу бл. п. О Гундича 20, Читальня „Просвіта" в Струтині Вижнім 40, М. Єрмолаєв — Варшава, місто дискусії 20, Кооператива „Зоря" Угринів, пов Сокаль 20, Чит. „Просвіти", Маріямпіль 21·07, Повітовий Союз Кооп., Зборів 25, Кооп. „Згода" — Стрілиська Старі 7·86, Чит. „Просвіта" Ворохта 12·45, Кооп „Бистриця", Яблінка 10, Чит. „Просвіти", Ясень 10, Кооп. „В Єдности сила" в Сапогові 10. Кооп. „Народний Дім" в Шершенівцях 10. Товариші й знайомі бл. п. Антона Оприска місто вінця на домовину зложили на „Рідну Школу" 101 зол. — В чеських коронах: Місто вінця на домовину бл. п. Анни Рубінковичевої зложили на „Рідну Школу" 250 ч. кор. ВП. П. Іван Комаринський, — Станько, Гарасевич, Подляшецький, Юськів, В. Волошин, А. Дідик, Н. Приш, М. Зварич й інж. Грицик із Хусту, Ч. С. Р — ВП. П. Др. Дзедзінський Вас. й інж. Мих. Сярий, Прага — 250 чк. — Всім ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 777 1—1

Краєва Народня Канцелярія пошукує укінченого правника (бажане по можности знання кооперативного книговодства). — Зголошення слати в речинці до 25-го жовтня ц р. на адресу „Народньої Канцелярії", вул Костюшка ч. 1. а. II. пов. 779 1—1

Комітет допомоги політичним вязням приміщений хвилево в лікарськім Товаристві Львів, вул Руська ч. 3. III. п. год. 9—2.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОТОГРАФ Янушевич, вул. Вінц. Поля ч. 1 (бічна Зеленої) Тел. 59-60
780 1—5

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2 2481 19—?

ФАБРИКА „Дріт" Львів-Заварстинів Короля Яна III. ч. 5 поручає найдешевше сітки до курників, уладжує цідковиті огорожі тенісових кортів, віль, городів, разом з бранами і фіртками. Телефон 16—18 і 13—27
2184 24—?

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів пл. Маріїська ч. 5 3 122-?

ПОТРІБНА совісна, старша газдиня, можливо вдова по священику, до ведення малого газдівства у священика-вдівця на селі. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Парох-вдовець".
764 —2

КОРОНКИ французькі, віденські вальонкові, найновіші зразки, найдешевше продає Піпес, Львів, вул. Боїмів, ч. 7. 693 5 9

ПОШУКУЄТЬСЯ ДО ВАРШАВИ машиністки, що знає українську, польську і німецьку мову, першенство з англійською мовою. Листи під „Варшава" до Адміністрації „Діла". 770 —3

ПРИЙМУ на станцію гимназистів або академиків з цілим удержанням. Ціна приступна. Дільниця здорова, свіжий воздух. Адреса: С. Кордасевич вул. Чарнецького ч. 26 I (ч. дверий 10), перша брама. 778 1—2

ІНЖЕНІР на посаді шукає умебльованої кімнати. Зголошення з услівями під: Спокійний. 773 1—1

ПОШУКУЄТЬСЯ старшої, святої, енергійної здорової жінки до ведення кухні і домашнього господарства. Зголошення слати на адресу: Іван Терпиляк, До ропоче п. Буцнів.
767 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

?? ПАНСТВО не виїздили в сезоні лічитися? ??
!! Ви заощадили богато гроша !!

Вилічите і тут всі свої недуги лічничими
: ВОДАМИ МІНЕРАЛЬНИМИ ;
фабрики
„ЗДРОВЄ"
у ЛЬВОВІ, вул. ЗДРОВЄ ч. 9.
Телефон 14—72.
Води є першої якости і перевисшають в діланню всі инші.
Всі роди все свіжі на складі.
Висилка на провінцію негайно. Цінники даром.
780 1—2

Спеціяліст недуг легінів, серця і желудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 Пересвітлення Рентгеном. 14—24

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ!
МАШИНИ до ШИТТЯ
ҐРАМОФОНИ
РОВЕРИ
МОЛОЧНІ КРУЖЛІВКИ
І ЇХ СКЛАДОВІ ЧАСТИ
ПРИБОРИ ДО КРАВЕЦТВА :: І РУЧНИХ РОБІТ ::
ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ
Александер Малімон
2496 **Львів, вул. Валова 11 а.** 15—?

ПЕРЛЬМУТТЕРА УЛЬТРАМАРИНА
є безгладно найліпшою і найвидатнішою фарбою до біля, вапна і малярських цілей. Відзначена на виставах в Брукселі, Медіолані і Парижі золотими медалями.
1302 **Скрізь до набуття.** 40—?

Йолянда знана школа крою і шиття вул. Сташіца ч. 8/II приймає на 3-місячний і річний курс щоденно. Уділяє науки крою по домах. На час тревання науки можу дати удержання. 628 7—8

Звичайний Загальний Зїзд „Рідної Школи" УПТ.
відбудеться у Львові, дня 2. листопада 1928 р. (пятниця) в салі „Народнього Дому" при вул. Рутовського ч. 22, з таким денним порядком:

1. Відкриття Загального Зїзду. 2. Верифікація протоколу останнього Загального Зїзду. 3. Вибір Комісії-матки для уложения лісти управлених органів Товариства. 4. Звіт Головної Управи з діяльности за р. 1927-28. 5. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії Головній Управі. 6. Вибір Голови Товариства (§ 42). 7. Вибір 18 членів Головної Управи і 6 їх заступників (§ 42). 8. Вибір Контрольної Комісії, 5 членів і 2 заступників (§ 45). 9. Вибір 5 членів Розємного Суду (§ 47). 10. Ухвалення річної вкладки. 11. Освітно-шкільний реферат д-ра Остапа Макарушки на тему: „Реформа шкільництва". 12. Внески й запити.

Початок о годині 9. рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків, вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26 уст. 4). На кожних 50 членів припадає 1 відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 30. статута).

Відпоручники виказуються з писемними повновластями від свого Кружка. Передача повновласти на іншу особу недопускаєма (§ 30. статута).

Наколи о год. 9. не буде на салі статутом вимаганого числа відпоручників (100), то в год. 10. перед полуднем відбудеться Загальний Зїзд Товариства в тій самій салі і з тим самим денним порядком без огляду на число присутних відпоручників (§ 32. статута).

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ"
Ілля Кокоруда вр. голова. 776 1—1 Теод. Мартинець вр. секретар.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів Ринок ч. 10.